

Kmetijski list

Vsakdo vrtvaj
vse svede
svojeje dela in
marljivosti!

Rekopis se ne vra-
tja. — Plača in tisk
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kelečevski
ulici št. 7. — Telefon
list. št. 2000. — Račun
pri pošti hranilni
št. 94.904.

„Gospodarski krogi“ in kmetje.

V tedniku »Dom«, ki je danes »glavno glasilo hrvaške kmečke politike«, je objavil inženir Avgust Košutić dne 20. februarja t. l. sledeči članek:

»Naši kmečki gospodarji mislijo sedaj najbolj na svoje domove in pa na to, kako bodo po tej dolgi in ostri zimi najlažje prestali morebitne spomladanske povodnji, in kako bodo potem z božjo pomočjo znova začeli svoje delo na njivah, na travnikih in vinogradih. Vsi delajo načrte za svoje gospodarstvo in cela družina se pogovarja, kaj bi bilo treba vse napraviti. Treba je ugotoviti, koliko živine bo treba, da gospodarstvo ne bo trpelo škode, in pripraviti je treba vozove in orodje. Plug in brana morata biti v redu in seme mora biti pripravljeno. Nekaj bo treba prodati in nekaj dokupiti, da se domačija okrepi in razvije. Tako se je gospodarilo pri nas že od njega dni.

Vsak kmečki dom je dandanes podjetje, v katerem se mora vsaka podrobnost natanko premisliti in preračunati, predno se prične z delom. Ko pa se začne delo, je treba delati požrtvovalno in vztrajno, sicer ni božjega blagoslova. Kmečki gospodar mora na blagoslov včasih čakati tudi po več let, ker kmečko gospodarstvo ni kovačnica ali pa branjarija, kjer ve gospodar vsak večer sproti, koliko je zaslužil. Kmečko gospodarstvo tudi ni urad ali kancelija, kjer je pozimi toplo in poleti hladno, in kamor nikdar ne pogleda lakota. Zato pa vse brihtne glave priznavajo zlasti po svetovni vojni kmečko delo kot temelj in podlago vsega narodnega dela in proglašajo kmečko gospodarstvo kot najvažnejši del splošnega človeškega gospodarstva. Največji veleumi pravijo danes:

»Kdor prezira kmeta, naj nikar ne prosi Boga za vsakdanji kruh!« To se pravi z drugimi besedami: »Kmečka politika je človečanska politika in zato postaja kmečka politika politika vsega naprednega človeštva!

Kakor med pšenico, tako se nahaja pa tudi med ljudmi mnogo ljulike. Tudi med nami so taki, ki malo vidijo in še manj znajo, pa vendar mislijo, da če pade sneg, da bo za večno tudi ostal. Ti ljudje so sneli kolesa z vozov in jih požgali ali prodali, namesto koles pa so vzeli sani, se oblekli v kožuhe in sedli na sani, misleč, da se bodo sedaj oni vozili celo leto na saneh ali pa še dalje. Tisti, ki tako delajo, že govore in pišejo, da kmet sploh ni gospodar in da zato kmet ne sme imeti v politiki nobene besede več. Za te ljudi kmet ni gospodar, ki žito pridelal, ampak za te ljudi je »gospodar« tisti, ki siplje žito v žaklje in ga nalaga v vagone. Za te ljudi ni kmet gospodar, ki prideluje sladkorno peso in slive in ječmen, ampak je »gospodar« tisti, ki prihaja med kmete s tujim denarjem in s kotlom, da kuha iz pese sladkor, iz sliv špirit in iz ječmena pivo. Za te ljudi ni gospodar kmet, ki obdeluje vinograd, ampak tisti, ki nosi vino na mizo. Za te ljudi ni gospodar

kmet, ki redi in goji ovce, ampak tisti je »gospodar«, ki jih striže in odnaša volno. Za te ljudi ni gospodar kmet, ki redi krave, ampak tisti, ki živini odira kožo. Za te ljudi niso gospodinjje in gospodarice naše kmetice, čeprav rede kokoši in čeprav dobi naše narodno gospodarstvo na leto 600 milijonov dinarjev samo za izvožena jajca, torej več, kakor nam pridobe vse naše fabrike skupaj. Niti takrat še ne smatrajo kmeta za gospodarja, ko vidijo v bankah na milijarde hranilnih vlog, ki jih je kmečki narod tja vložil, oni pa s tem denarjem gospodarijo. Tudi tisti kmetje, ki so se izselili in ki pošljejo na leto po 14 milijonov dolarjev domov, za te ljudi niso gospodarji!

Toda tudi oni bodo hvalili Boga, da je Radičev kmečki pokret navdahnil in organi-

ziral ves hrvaški narod in ga tako lepo spravil v sklad s človečanstvom in s pravico. V tej skladnosti se bo slišal glas vsakega izmed nas: ne sme se izgubiti niti glas onih, ki sipljejo žito v vreče, kajti tudi ti so nam potrebni; tudi glas onih se bo čul, ki imajo kotle, kajti tudi ti so potrebni in tudi oni, ki točijo vino, in oni, ki strižejo ovce. Najbolj daleč pa se bo slišal glas kmeta in kmečka pesem ne bo utihnila.

Evo, to je hrvaški kmečki narod in to je njegova politika. To je nova Hrvaška, ki jo drži pokonci kmet in kateri tudi podrepaniki ne bodo škodovali.

Naš neumrjoči in modri Sejalec je posejal našo deželo za prihodnjih 1000 let in mi ne potrebujemo nič drugega kakor to, kar nam je On zapustil: Vjera u Boga i seljačka sloga!«

Inž. A. Košutić.

Kmetje -- jedro našega naroda.

Ali ste že kdaj premišljevali o tem, kdo in kaj je to: slovenski narod? Mi vsi mnogo govorimo o slovenskem narodu, drugi spet pišejo o njem, vsi pa se navadno zelo skrbno ogibljejo odgovora na zgornje vprašanje: Kaj pa je to pravzaprav, slovenski narod? Odgovor na to vprašanje je namreč temeljnega značaja za vse naše javno delovanje, a vendar se razprave o tem predmetu vse tako s strahom izogiba!

Odgovor na zgornje vprašanje ljudje navadno bolj čutijo s srcem kakor pa ga razumejo z razumom. Mi vemo, da živi na nekem določenem ozemlju skupina ljudi, ki se med seboj razume po svojem govoru, ki je vsaj približno enak. Te ljudi, ki govore naš — slovenski — jezik, imenujejo drugi Slovence, pa tudi mi sami se tako imenujemo.

Jezik pa izraža to, kar človek misli in čuti, na svoj poseben način. Ljudje, ki govore isti jezik — v našem slučaju slovenski — torej tudi na enak ali na vsaj podoben način mislijo in čutijo. Enakost ali sličnost mišljenja pa ljudi družijo in veže. Ljudje, ki enako mislijo, sprva čutijo, kasneje pa se tudi zavedajo, da spadajo skupaj, kakor da bi bili sinovi in hčere enega očeta in ene matere.

Čut skupnosti, ki tli v srcu vsakega člana enega naroda ali enega rodu, se posebno pokaže v tujini. V tuji deželi postane človeku vse drugače pri srcu, če zasliši domačo govorico, kakor pa doma. Tudi to je dokaz, da spadajo ljudje enega jezika nekako skupaj.

So pa še druge okolnosti, ki družijo zlasti nas Slovence v tesno skupnost. Mi živimo skoro pod istim podnebjem, naša hrana je skoraj povsod enaka, način obdelovanja zemlje je enak, ker zahteva to enako podnebje. Vse to nas še bolj družijo in nas še bolj utrjuje v zavesti, da spadamo skupaj.

Kakor povsod drugod, tako si tudi pri

nas služijo ljudje svoj vsakdanji kruh kljub jezikovni in krvni skupnosti na različne načine. Eni obdelujejo zemljo — to so kmetje. Drugi izdelujejo orodje — to so obrtniki. Tretji prevažajo in zamenjavajo blago za blago — to so trgovci. Četrti zopet pomagajo pri delu enim in drugim — to so delavci. Mal del pa izvršuje proste poklice, na katere se je treba pripravljati dolgo vrsto let v posebnih šolah — šolani ljudje. To so najvažnejše skupine, iz katerih obstoji slovenski narod z ozirom na svoj družabni ustroj.

Nastane vprašanje: katera izmed teh skupin je najpomembnejša za nas?

Na to vprašanje odgovarjajo številke, dobljene na podlagi ljudskega štetja, in pa številke, ki povedo, kdo največ proizvaja in kdo največ pripomore, da vse zgoraj naštetih skupine lahko žive doma?

Ljudsko štetje pri nas je pokazalo, da živi ogromna večina Slovencev od kmečkega dela. A tudi tisti, ki ne živijo naravnost od dela na polju, so na kmete tesno navezani. To velja v prvi vrsti za domače šolane ljudi, potem pa za veliko večino obrtnikov in trgovcev in delavcev.

Naši šolani ljudje živijo od mesečnih plač. Denar za izplačilo teh plač se nabira iz davkov. Največ davka, direktnega in indirektnega pa plačajo pri nas kmetje.

Obrtniki prodajajo svoje izdelke večinoma kmetem. To velja zlasti za podeželske obrtnike. V zunanji svet prodajo naši obrtniki prav malo svojega blaga. Kar ga pa prodajo po mestih, gre večinoma na račun uradniških plač (ali na račun mesečnih plač šolanih ljudi), torej v resnici zopet na račun kmetov. Na drugi strani pa dobivajo obrtniki zopet največ delovnih moči iz kmečkih hiš.

Kar velja za obrtnike, velja skoro v cellem obsegu tudi za trgovce. Glavni odjemalec

blaga, ki ga k nam trgovci pripeljejo od drugod, je zopet kmet in pa šolani človek in obrtnik, ki dobivata svoj denar od kmeta.

Tudi delavstvo, ki je zaposleno v veliki industriji, ni v najmanjši meri odvisno od blagostanja na kmetih. Glavni odjemalec železa in železninskih izdelkov so kmetje. Če gre železo najprej v roke obrtnikov, to na stvari ne izpremeni nič, ker končni kupec je navadno le kmet. Isto velja za premog. Premog rabijo meščani, torej šolani ljudje, obrtniki in trgovci. Ti pa ga ne bi mogli plačati, če ne bi njihovih izdelkov potreboval in kupoval kmet.

Ni torej res, če pišejo kapitalistični listi, da živi delavec od kapitalistov. Kapitalist samo pomaga s svojim denarjem dvigati naravno zaklade naše zemlje, ki pa dole svojo vrednost šele takrat, če jih kupuje kmet in pa tisti ljudje, ki jih tudi vzdržuje kmet (obrniki itd.). To se pravi, da tudi veliki kapital živi od kmeta in od zemlje. Razlika med velekapitalistom in delavcem glede na kmete je le ta, da veliki kapitalist pobere s skleda mleka, ki jo dobi od kmeta za svoje proizvode, vse dobro, delavcu pa milostno prepusti sirtko.

Vidite, takšno je gospodarsko razmerje med posameznimi sloji slovenskega naroda. Iz gospodarskih števil vidimo, da je za enkrat — in tako bo še dolgo ostalo! — pravo jedro slovenskega naroda slovenski kmet.

Iz tega osnovnega spoznanja pa sledi samoposebi, kakšna mora biti vsaka organizacija slovenskega naroda, ali gospodarska ali politična itd., in na kateri sloj se mora naslanjati, če hoče biti sposobna za življenje.

Svoje ogromne gospodarske in s tem vred tudi politične moči se slovenski kmetje v preteklosti žalibog niso zavedali, ampak so se dali izrabljati zlasti gospodarsko od tistih, ki brez kmetov sploh živeti ne morejo. Zgodilo se je torej to, da niso komandirali gospodarji od njih odvisnih »hlapcev« (da se na kratko izrazimo), ampak hlapci so gospodovali nad gospodarji-kmeti! To pa mora biti drugače, in bo tudi drugače, če bodo kmetje postali složni. Socialna in gospodarska sestava slovenskega naroda je taka, da mora dobiti v njej prvo besedo kmet, ne pa oni, ki žive od kmeta in od njegovega dela! Vsaka drugačna rešitev bo škodljiva in se bo prej ali slej maščevala v občem narodnem gospodarstvu.

Škoda zaradi mraza.

Zimo, kakršna je bila letošnja, pomnijo komaj najstarejši ljudje. Bila je prav sibirski. Tako nenavaden mraz nas je našel popolnoma nepripravljene in zato ni čudno, da je zima napravila zlasti na kmetih mnogo škode. Mogoče ne toliko, kakor smo brali v časopisih, ki navadno vsako stvar pretiravajo, nekaj pa jo je bilo gotovo. A že ta »nekaj« je zlasti za siromašnejše kmete več kot dovolj.

Mnogo škode pa bi se dalo vseeno preprečiti, če bi bili ljudje na kmetih o raznih stvareh boljše poučeni. Letošnja zima je ljudem napravila mnogo škode, še več škode jim je pa napravila nevednost in nepoučenost.

Časopisi so poročali, da je posebno malim kmetom na Dolenjskem poginilo mnogo prašičkov. Zmrznili so, pa je bilo po njih. Zakaj pa je uboga žival pomrznila?

Kdor pozna dolenjsko stran naše dežele, ve, da je na Dolenjskem silno mnogo osebenkov. To so najbednejši med kmeti. Koča, nekaj zemlje okoli koč in delovna moč — to je vse, kar premore tak revež. Edini priboljšek, ki ga dobi osebenek od svojega dela, je navadno kakšen pujssek.

Prešička rede navadno v svinjaku, ki je res — svinjak. Za poletni čas je taka iz starih, preperelih desk zbita koliba že dobra za žival,

toda kaj pa pozimi? Je že res, da tudi žival potrebuje svež zrak, ampak špranje, skozi kakršne lahko krava vtakne svojo glavo, so le preveč za pozimi! Ponekod zapažijo stene tistih zabojev, ki jim pravijo »hlev«, vsaj z listjem za steljo ali pa nalože okoli in okoli butare drv, navadno pa se ne zgodi niti to! Ali je potem čudno, če žival pogine? Čudež bi bil, če ne bi!

Pogled v notranjost takega »hleva« je še strašnejši. Pripominjamo, da se dobi tak »pogled« tudi pri boljših kmetih, ne samo pri revnih. Kaj pravi tak pogled? Uboga žival se stiska v kote, da bi našla vsaj pedenj suhega prostora in suhe stelje, da bi se vlegla na suho in toplo! Ker pa suhega prostora nikjer ne najde, se mora vleči na mokroto — kam pa se naj? Ali je čudno, če žival potem zmrzne?

Takega postopanja in ravnanja z živalmi je pa kriva največ tista trapasta »vera«, da mora žival gnoj »stacati«! Kakor da bi slama in listje ne gnila ravno tako na gnojnem kupu kakor pod živaljo!

Če vtakneš roko v vodo in jo hočeš posušiti na zraku, te v roko zebe. Voda hlapi in

hlapenje povzroča mraz. Tudi iz mokre živali hlapi in tudi tisto hlapenje povzroča mraz. Ni torej zadosti že sam mraz, ki prihaja od zunaj v hleve, ampak še mokra mora biti nesrečna žival, da jo še bolj zebe! Manjka le še to, da bi hodili ljudje ubogo žival polivat v najhujši zimi z mrzlo vodo.

Bodite torej vsaj usmiljeni in ne trpinčite živali s tem, da jih puščate v mokroti! Nesnaga mora iz hleva ven na kup, kjer se bo slama že sama parila in »stacala«, pod žival pa mora priti suha stelja, pa ne na vrh starega gnoja, ampak na suha tla.

Žival, ki je pozimi na suhem, se čuti mnogo topleje in tudi ne shujša. Če je pa na mokrem, ji tudi obilna krma ne tekne, ker vse požre ne žival, ampak mraz.

Sedaj pa pogledite v vaša šolska berila in iščite, kje boste našli kakšen pouk te vrste. In vendar so šole na kmetih namenjene v prvi vrsti menda za kmečke otroke! Tukaj tiči velik vzrok nevednosti in nepoučenosti naših kmetov, tudi premožnejših, celo v stvarih, ki bi jih morali imeti v malem prstu in ki bi jih kmečki mladini morala dati šola, če bi bila to res šola!

Kmetijski krediti.

Vprašanje kmetijskih kreditov je že dolgo na dnevnem redu. Pisalo se je o tem že mnogo, vendar smo ugotovili, da med kmetiskim ljudstvom marsikje napačno tolmačijo, kaj se namerava z zakonom o kmetiskih kreditih. Nekje smo čuli, da bo po tem zakonu vsak kmetiski posestnik lahko dobil do 50.000 Din brezobrestnega posojila, drugje pravijo, da bo država plačala vse dolgove, ki so jih v toku let napravili kmetje. Vse take govornice so brez vsake podlage. Zakon o kmetiskih kreditih ima popolnoma druge razloge, zakaj je potreben.

V južnih delih naše države ni razvito kreditno združništvo, kakor pri nas v Sloveniji. Zato je kmet, ki potrebuje kredit (posojilo), primoran iskati posojilo pri kaki banki ali bogatemu privatniku (v Srbiji mu pravijo »zelenaš«). Pri teh dveh kmet sicer dobi posojilo, ali plačati mora zanj zelo visoke obresti. Zelenaši v Srbiji, kakor so nam pripovedovali, zahtevajo celo do 120 odstotkov obresti, to je 10 dinarjev od 100 dinarjev posojila na mesec. Obresti pa za srbskega kmeta v nobenem slučaju niso manjše od 20%. Tudi na Hrvaškem je za kredite še zelo visoka obrestna mera od 14 do 20%, ni pa od 20% nikdar višja. Da pride kmet zelo pogosto v položaj, da mora posojilo najeti, je znano. Znano pa je tudi, da ga morajo obresti, kakor jih plačujejo v južnih krajih, uničiti, ker donos posestva v naši državi nikjer ne presega čistih 2%. Pri takih prilikah je vsak posestnik zgubljen, če je prisiljen zadolžiti se. Vsak napredek v kmetijstvu je pa izključen, ker za zboljšanje manjka denarnih sredstev. Tako stanje je primoralo ves kmetijski stan, da zahteva od države odpomoči. Država je uvidela nujnost takojšnje odpomoči in zato so se pojavili razni predlogi, kako osigurati kmetijstvu vsaj znosljiv kredit. Že razpuščena skupščina je sprejela zakon o kmetiskih kreditih, s katerim se ustanovi banka, ki bi dajala samo kmetom kredit. Država dá tej banki iz svojih sredstev kredit v iznosu 120 milijonov dinarjev in skrbi za redni letni doprinos. Ta denar naj se posojuje po 9% obrestih. Kmalu se je izkazalo, da se na ta način to vprašanje ne bo moglo zadovoljivo rešiti, zato so se vedno znova ponavljali predlogi kako rešiti to pereče vprašanje. Vsi predlogi imajo samo eno glavno misel, pripomoči kmetu do cenenega kredita in ga rešiti iz rok bank in zelenašev. V južnih delih se kot cenen kredit smatra že kredit od 9 do 10%.

To je bistvo kmetijskih kreditov, vse dru-

go je samo govorjenje, brez vsake podlage. Naše mnenje je, da to vprašanje ne bo preje povsem zadovoljivo rešeno, dokler ne dobi cela država dobrega zakona o zadružništvu in dokler ne bo kmetijski stan sam v kreditnih zadevah tako organiziran, kakor naš v Sloveniji. Izobrazba in zadružna organizacija sta našega kmeta obvarovali oderuštva, zato je pri nas obrestna mera za kmetijske kredite najnižja, ki povprečno ne presega 8%. Da je to mogoče doseči, mora odgovarjati tudi vsa druga zakonodaja, z eno besedo, vladati mora v deželi pravna sigurnost. Te pa v južnih delih ni bilo, zato je tam doli tudi dotok tujega kapitala majhen ali ga sploh ni bilo.

Ali tudi mi v Sloveniji lahko kaj pridobimo z zakonom o kmetiskih kreditih? Lahko in sicer to, da se pri nas obrestna mera še zniža. Če država preskrbi našim centralnim zadružnim organizacijam cenen kredit, potem bodo te v stanu svojo obrestno mero še znižati in od tega bo imel korist tudi slovenski kmetovalec. Reševati vprašanje kmetijskega kredita preko zadružne organizacije pa nikakor ne kaže, ker se je ta že v dejanju izkazala, da je samo ona v stanu zadovoljivo rešiti kmetijski kredit.

Koristno za vsako hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, lino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika za vodo.

»KMETIJSKA MATICA«

Gospode poverjenike Kmetijske Matice uljudno prosimo, naj ne odlašajo z nabiranjem naročnine za leto 1929. — V onih krajih, kjer Kmetijska Matica še nima svojega poverjenika, prosimo, da se ta ali oni odloči in sprejme poverjeništvu. Zadostuje dopisnica z naslovom, na kar mu pošljemo vsa potrebna navodila in nabiralne pole. Tovariši, na delo za kulturo in napredek našega kmečkega naroda!

POLITIČNE VESTI

Občine in politika.

V zvezi z novim stanjem, ki je nastopilo po 6. januarju t. l., se mnogo govori in piše o raznih reformah, ki naj našo državo popolnoma preurede. Med nameravanimi reformami je gotovo ena izmed najbolj važnih reforma občin. Namen te reforme naj bi bil, da bi politična vprašanja iz občin popolnoma izginila in da bi se občine pečale samo z gospodarskimi vprašanji, ki se tičejo vseh občanov.

Za nas ta misel ni nič novega. Kdor je zadnja leta redno bral naš list, se bo gotovo spominjal, kakšno mnenje smo mi v tej zadevi vedno imeli.

Zanimalo pa bo marsikoga, kaj misli o nameravani reformi občin »Slovenec«, ki se je v najnovejšem času prekrstil v »informativen list za slovenski narod«.

V nedeljo dne 24. februarja t. l. je objavil »Slovenec« uvodnik z naslovom »Važnost občin«, kjer beremo tudi to:

»V občini, kjer gre večinoma le za praktična gospodarska vprašanja, v resnici strankarstvo ni samo odveč, ampak naravnost v škodo. Da je šola dobro sezidana, je čisto tehnično vprašanje, in če so ceste slabe, potem trpe od tega vsi, pa naj pripadajo tej ali oni stranki. Jasno pa je tudi, da more prav odločevati v krajevnih razmerah samo tisti, ki je na njih interesiran in ki jih do pičice pozna in je zato čisto napačno, da se odreja vseh od zgoraj.«

Te besede smo ponovili zato, da vidijo naši bralci, kako se časi izpreminjajo! Pregovor pravi, da čez 7 let vse prav pride. Tudi te besede utegnejo še enkrat priti prav — nam in drugim.

Dr. Korošec bo poslanik pri Vatikanu.

Zagrebski »Jutarnji list« prinaša iz Londona sledeče poročilo: 25. februarja. »Daily Telegraph« prinaša vest iz Beograda, da bo dr. Korošec imenovan za jugoslovanskega poslanika pri Vatikanu.

Pripominjamo, da ima »Jutarnji list« zelo dobre zveze z merodajnimi krogi.

Predujmi poslanskih dnevnic.

V blagajni bivše narodne skupščine manjka okroglo milijon dinarjev. Za blizu pol milijona dinarjev pa manjka tudi potrdil in vlada je bivšemu blagajniku g. Milenku Čabriću zaplenila premoženje. Medtem je stari gospod tudi umrl. Beograjska »Pravda« objavlja sedaj tudi imena nekaterih takih ljudi, tedanjih narodnih poslancev, ki so dvigali velike predujme na poslanske dnevnicе za daleč, daleč naprej. Glasom »Pravde« je bivši prvi podpredsednik narodne skupščine g. Mihajlo Kujundžić dvignil na račun dnevnic 5. decembra lanskega leta za februar tekočega leta 9.900 Din, a za marec 10.800 Din. Zraven tega si je dal še izplačati kot nagrado za razvrščanje skupščinskega uslužbenstva 10.000 dinarjev in na račun potnih stroškov za v Solun še 5.000 Din. Gospod prvi podpredsednik Kujundžić je bil srbijanski demokrat, pri »Pravdi« vedno visoko v čisljih in vendar ne pove gostobesedna »Pravda« zakaj je hotel v Solun in kdo mu je priznal »nagrado« za razvrščanje. Glasom istega lista so dvignili še: g. Kosta Timotijević 12. novembra za februar 8.400 Din in 6. decembra za marec 9.300 Din, g. Milutin Dragović je dvignil 31. decembra na račun dnevnic za februar 5.000 dinarjev, a 4. januarja še nadaljnjih 2.000 Din, g. Miloš Višnjij je 2. januarja vzel za februar na račun 3.000 Din, g. Aca Trajković je 24. decembra dvignil za februar 3.000 Din, a g. Vincenc Kerepeši je vzel 5. januarja za februar 6.000 Din, Sreten Sretenović je dvignil 29. decembra 1.000 Din in 5. januarja še 3.000

dinarjev za mesec februar, g. Mihajlo Ranković je 20. decembra vzel predujma za mesec februar 8.400 Din in g. Sima Račić je vzel 21. decembra za mesec februar polnih 8.400 Din. Od 6. januarja nimamo narodne skupščine, nekateri gospodje pa so vzeli dnevnicе celo za tri mesece naprej. Seveda terjajo sedaj gori našete vsote nazaj.

Mussolini o važnosti kmetijstva.

Nedavno so obiskali neki bolgarski parlamentarci Rim. Pri tej priliki jih je sprejel tudi Mussolini. Na vprašanje, kakšno važnost in nalogo pripisuje Mussolini kmetijstvu, je Mussolini rekel:

»Za mene je podlaga za gospodarski napredek Italije kmetijstvo. Življensko moč črpa država iz kmetijstva in iz gospodarskega napredka vasi. Mesta so velike skupine in mestni ljudje si delajo medsebojne usluge, ki so za državo brez gospodarske koristi. Življenje države ne temelji na mestih in zato sem jaz priseljevanje ljudi z dežele v mesta zabranil, zlasti priseljevanje onih ljudi, ki ne morejo dokazati, da imajo v mestu premoženje ali kakšne dohodke. Industrijska podjetja v mestih se ne smejo odpirati brez posebnega dovoljenja vlade. Če si predstavljate mesto, ki bi bilo obdano okoli in okoli od vode, bi mesto poginilo, vas pa bi živela dalje. Jaz želim, da vas ne bi bila le občina, cerkev in šola, ampak jaz želim, da mora vsak kmet imeti svojo hišico, svoje orodje in vse priprave za obdelovanje zemlje, da se more popolnoma posvetiti obdelovanju zemlje. Mi se trudimo z vso močjo, da povečamo produkcijo, sicer Italija ne bo mogla prehraniti svojega prebivalstva brez uvoza. To je moj sistem, ki ga tudi Vam priporočam.«

Sedaj je čas!

Če pogledamo okrog sebe po Evropi in po širnem svetu, vidimo, kako se povsod dvigajo močne in silne kmečke organizacije. To je znamenje, da kmetje nočejo biti več moderni tlačani velikega kapitala in sploh tlačani onih ljudi, ki žive takorekoč od kmečke milosti, ampak da so se začeli po dolgih stoletjih tudi kmetje pri vseh narodih zavedati, da so oni pravi gospodje in gospodarji, ker oni in samo oni pridelujejo kruh.

Že po naravi stvari imajo kmetje v javnem življenju eno veliko prednost, namreč to, da so neodvisni. Dr. Krek je rekel v nekem razgovoru, kdo je za Slovenca najboljši zastopnik, da je to samo kmet!

Če pa hočejo kmetje sami uspešno zastopati svoje interese, bodisi gospodarske ali politične ali katerekoli, morajo biti primerno izobraženi. To, da nekdo koplje zemljo, dandanes ni več dovolj za javno zastopanje kmečkih interesov. Današnje življenje je silno zamotano in zato mora marsikaj znati, kdor hoče kmečke interese zastopati javno in z uspehom.

Na Češkem, pa tudi po drugih deželah, ni nobena redkost kmet, ki ima srednjo ali pa celo visoko šolo za seboj. To niso samo lastniki kmetij, na katerih delajo drugi, ampak ti ljudje delajo sami. Pa tudi med ostalimi kmeti, ki nimajo ravno visokih šol za seboj, jih je mnogo, ki prav dobro poznajo moderno gospodarsko in politično življenje, ker so se izobrazili sami s tem, da so mnogo brali ali pa poslušali poučna predavanja itd. Taki ljudje so najboljši, kajti oni so neodvisni in jih nič ne briga milost ali nemilost visoke gospode — ki od kmeta živi — drugič pa s svojo izobrazbo lahko tekmujejo z vsakim šolanim človekom.

Tako stanje moramo doseči tudi mi, pa naj stane kar hoče. Dokler slovenski kmet ne bo tako izobražen, da mu glede politične in gospodarske izobrazbe ne bo treba iskati pomoči pri šolanih ljudeh, ne bo zlepa gospod in gospodar, kakor je po drugih deželah.

Najbolj se pa človek izobrazí, če pridno

V

Kebersih

se imenuje občutek, ko smo srečni.

Tako veseli smo lahko tudi tisti dan, ko se pere perilo, ako se spomnimo 7 prednosti, katere ima

Schicht ovo

Terpentin-

Milo s svojimi prednostmi

bere poučne knjige. Mi takih knjig nimamo mnogo, nekaj pa jih je le. Priporoča se tudi obisk predavanj, posebno poučnih, političnih in gospodarskih. Kdor pa nima niti enega niti drugega na razpolago, naj bere vsaj naš list. Žal ne bo nikomur, ker se mi trudimo v prvi vrsti za to, da kmete dvignemo tudi duševno, ne pa da pomagamo kmečkim izkoriščevalcem držati kmete v temi nevednosti.

Zakaj je sladkor drag?

Glasilo nabavljalne zadruga državnih železničarjev »Zadrugar« je objavil zanimive podatke o vzrokih druginje sladkorju. Te podatke ponatiskujemo tudi mi. »Zadrugar« piše:

Češki sladkor, ki se uvaža k nam, stane neocarinen na meji Din 3-48. Pri uvozu se mora plačati še Din 3-30 zaščitne carine in običajnih 5 Din državne trošarine. Sladkor sipa stane tedaj skupaj Din 11-78 kilogram franco Ljubljana.

Domač sladkor pa stane na debelo franco Ljubljana Din 11-70. Tu je plačana istotako državna trošarina 5 Din, dalje prevoz iz tovarne do Ljubljane svojih 50 par, tako da dobi tovarna za 1 kg sladkorja franco skladišče tovarne Din 6-20.

Češki sladkor, ki se pripelje v Trst in nazaj v Ljubljano, je že moral plačati tovarnine najmanj 35 par, sme stati največ Din 3-13 v tovarni napram našemu Din 6-20.

Ali z drugimi besedami, naša tovarna zasluži pri kilogramu sladkorja Din 3-20 več kakor pa tovarna na Češkem. Torej je pri vagonu sipe Din 32.000 — več dobička, kakor ga ima tovariš na Češkem. Konzumira se sedaj pri nas 8000 vagonov sladkorja na leto in znaša ta večji dobiček svojih 260.000.000 Din na leto.

Imamo 7 tovarn sladkorja, od teh sta dve državni. Na 5 privatnih tovarn odpade ca. 200 milijonov dinarjev dobička na leto, ki je nastal samo radi tega, ker štiti država z zaščitno carino te tovarne, ki v polni meri izrabljajo to zaščito.

95 odstotkov delnic teh tovarn je v rokah inozemcev, ki odnašajo iz naše države na leto na ta način 180.000.000 Din dobička, ki ga jim je poklonila država z zaščitno carino. Da ne pretiravamo, najmanj 1 milijardo dinarjev so že na ta način odnesli iz naše države, tako kakor odnašajo italijanski zidarji jeseni prisluzeni denar iz Nemčije in Francije domov.

DOPISI.

Guštanj. Izvanredno hudo zimo smo dobili tudi pri nas v Mežiški dolini. Sicer je že prišel sv. Matija, ki led pobija, ali o pravi spomladi še ni duha ne sluha. Kmetje so že prav v skrbeh, kdaj bodo letos začeli orati in sejati, ker tudi gnoja ne morejo pripraviti na polje zaradi prevelikega snega in zime. — Obrat tukajšnje jeklarne počiva že nad en teden, ker primanjkuje premoga, tako je sedaj večina delavcev brez zaslužka v tej hudi zimi. — Pust smo prav dobro obhajali. Tukajšnje »Pevsko in godbeno društvo« je priredilo prav lepo uspelo maškerado v Sokolski telovadnici. Za godbo je skrbel društveni orkester s poskočnimi valčki in »koroško polko.« — Pred nedavnim je neki dopisnik v »Marburger Zeitung« poročal, da so se pri nas pojavili volkovi in da so celo nekoga posestnika raztrgali, kar je pa nam domačinom popolnoma neznan. Ni umestno s takim pisanjem ljudstvo razburjati. Posledica tega je bila, da je neki kmet v Tolstem vrhu videl blizu hiše nekaj črnega. V gotovi sigurnosti, da je volk, je hitro alarmiral žandarmerijo v Guštanju in druge lovce (tudi »Slovenec« je poročal o volkovih na Tolstem vrhu), ki so hitro šli na lov. Seveda brez uspeha. Nazadnje se je zaznalo, da je bil dotični kmet v veliki zmoti. Iz tega se vidi, kako more napačno poročilo v časopisih ljudstvo razburiti, kajti o volkovih pri nas ni ne duha, ne sluha in nekdanji Bauernschreck se ne povrne več.

Črešnice nad Frankolovem. Kakor povsod, je tudi k nam ta naveličani mraz pritisnil tako, da smo se skoro vsi vknjižili na našo ljubo peč. Kdo bi si mislil, da se je naš lep solnčni vinorodni kraj spremenil v tako mrzlo Sibirijo. Najbolj pa občutimo to mi kmetje, ki z našimi pridelki, kakor z vinom, sadjem in drugim zaradi slabih prometnih cest ne moremo nikamor, kakor tudi eventualni kupec, ako ni dobro znan, skoro ne more do nas. Res je sicer, da imamo tudi precej lesa, a istina je pa tudi, da mora kmet ali dati les zastonj, ako hoče zaslužiti nekaj z vožnjo istega, ali pa narobe. Zatorej bi bil že skrajni čas, ako se noče vse uničiti in nas nagnati v gospodarsko propast, da se zganejo merodajni faktorji ter se izvrši že tako zaželjena cesta skozi Črešnice na Špitalič in iz Črešnic do Dobrne. — Kmet iz Borovja.

Mokronog. 24. februarja t. l. je praznoval svojo 60-letnico naš vrli naročnik kmetijski gospodar g. Jožef Pucelj, Log 1. Težke borbe je preстал v svojem življenju in si odgojil 12 otrok v zavedne delavne Slovence. Njegovi vinogradi so vzor v okolici. Bil je med prvimi, ki je v okolici prednjačil z umetnimi gnojili, lepa polja in travniki so dokaz, kaj lahko smotreno doseže umni kmetovalec. Pred 15 leti mu je gospodarstvo skoraj popolnoma propadlo vsled silnega požara, ki je domala uničil celo vas Log. S trudom in pomočjo božjo je vse to preстал. Jubilanu želimo tudi mi obilo sreče in zadovoljstva!

Beričevo. Dne 23. in 24. februarja se je vršil pri nas kmetjsko-gospodarski tečaj v prostorih Društva kmetjskih fantov in deklet. Predaval je g. ravnatelj Lah o umetnem gnojenju, g. Kafol o sadjarstvu, g. inž. Jelačin o krmiljenju živine in g. živinozdravnik Čeh o boleznih in porodih pri živini. Udeležba je bila dobra, v soboto je poslušalo predavatelje čez 50 udeležnikov, v nedeljo pa čez 70. Vsi predavatelji so podali svoje nauke zelo poljudno, tako, da smo vse prav dobro razumeli in smo se veliko naučili. Želimo še dostikrat takih podučnih prireditvev. Vsem predavateljem naša iskrena zahvala.

Listnica uredništva: Notico iz Ljutomera dobili prekasno.

NOVICE.

Referenti oblastnega komisarja imenovani. Veliki župan dr. Vodopivec je imenoval za referente pri oblastnem komisarju: vl. svet. Borštarnja za samoupravni referat in tujski promet, km. svet. Trampuža za kmetijstvo, obl. san. referenta dr. Mayerja za zdravstvo, vl. svetnika dr. Grasellija za socialno politiko in prosv. šefa dr. Cepudra za prosvetne zadeve.

Sosvet pri oblastnem komisarijatu v Mariboru. Te dni je imenoval veliki župan nove referente pri oblastnem komisarijatu v Mariboru. Šolski referat ima dr. Kotnik, zdravstvo dr. Jurečko, poljedelstvo inž. Zidanšek in socialno politiko vladni komisar Malešič.

Katastrska uprava v Krškem. Iz Beograda poročajo, da je finančni minister dr. Švrljuga odredil, da bo v Krškem sedež katastrske uprave za davčni upravi v Brežicah in Krškem.

Glede cene soli je finančni minister potrdil sklep monopolne uprave, ki jo takole določa: kamenena sol 140 Din, mineralna sol briketirana 160 Din; mineralna sol zmleta 140 Din, morska sol bela 160 Din, siva 140 dinarjev.

Kmetje! V proračunu ljubljanske oblastne samouprave za leto 1929, ki smo ga svoj čas priobčili v našem »Kmetjskem listu«, je predvidena med drugimi podporami večja vsota za pospešitev graditve gnojničnih jam. Oni kmetje, posebno revnejši, ki še nimajo gnojničnih jam, naj napravijo prošnje za podporo, katere se naj naslove na g. komisarja ljubljanske samouprave.

Škoda, povzročena po mrazu, je med kmečkim prebivalstvom velikanska. Poginilo je mnogo svinj in živine in kar ni, bo bolehalo, a poljski pridelki so večinoma pomrzili v kletih. Kajti nobeden strokovnjak ni prej najavil take zime, da bi se bilo prebivalstvo na njo pripravilo.

Premoga v Avstrijo je izvozila Jugoslavija v preteklem letu 32.000 ton. Zadnji mesec smo pa vsled pomanjkanja premoga doma dobili veliko premoga iz Avstrije.

Tri in celo pet solne je bilo videti v torek dne 19. februarja skoro cel dan na nebu. Prav lepo je bilo videti na levi in desni strani pravega solnca dva sicer manjša, a prav lepo sevajoča žarišča in visoko na nebu še dva druga. Vse na okrog pa je bilo prepleteno s krasnimi mavricami. To je precej redek nebesni pojav, ki se navadno napravi vsled različno ogrelih zračnik struj. Že Valvazor opisuje tak pojav v svoji znameniti knjigi o deželi Kranjski.

Umrli je v Št. Jerneju na Dolenjskem posestnik Jožef Pirkovič. Blagopokojni je bil izredno socialno čuteč človek, ki je posvetil vse svoje misli in delo za odpomoč najrevnejšim. Pošten in pravičen do vsakogar je bil tudi vsled tega spoštovan in uvažen povsod, kjerkoli je deloval. Naj mu bo domača gruda lahka, sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

Streha se je udrla. Vsled teže snega se je udrla in zrušila streha na Kobijevev 22 m dolgém hlevu. Šele pred nekaj leti je bila nova in krita z eternitom.

Vinski semenj, ki bi se moral vršiti dne 27. februarja 1929 pri Treh Farah pri Metliki, se za nedoločen čas preloži zaradi prometnih razmer in hudega mraza. Obenem se tudi sporoča članom, da se bode vršil dne 10. marca 1929 občni zbor Vinarskega društva v Metliki v Obrtnem domu.

Zakonski načrt o vinu. V kmetijskem ministertvu je izdelan načrt zakona o vinu. Načrt vsebuje najmodernejša načela in predvideva stroge ukrepe proti potvarjanju vina. Urejuje izvoz in uvoz vina ter predvideva razne zaščitne mere za domačega vinogradnika.

Slovenka med ponesrečenci. V 6. številki je Kmetjski list poročal o železniški nesreči, ki se je izvršila dne 30. januarja 1929 pri Regensburgu v Nemčiji. Sedaj nam sporočajo, da je bila med ponesrečenimi tudi Slovenka p. d. Ropanova iz Libečne pri Celju.

Zasip pri Bledu. Predpustni pondeljek, 11. februarja, se je poročil naš naročnik Fr. Ambrožič z gospodično Micko Dolarjevo iz Vrbe. Mlademu paru želimo obilo sreče.

Potres v Srbiji. Pretekli četrtek je bilo v Milanovcu v Srbiji več močnih potresnih sunkov, ki so tako preplašili prebivalce, da so kljub strahovitemu mrazu bežali iz hiš in prebili noč na prostem. Škode ni bilo velike.

Poplava v Hercegovini. Vsled nastopajočega toplega vremena se je pričel v Hercegovini sneg naglo tajati. S hribov je priteklo toliko vode, da je vse doline preplavila. — Tudi v Grčiji so nastale silne poplave po dolinah rek, ki so povzročile ogromno škodo.

Invalidi v naši državi. Po statistiki, ki je bila izdelana v ministertvu za socialno politiko, se nahaja v naši državi invalidov z otroci 26.538, brez otrok 26.772, invalidskih vdov z otroci 73.208, invalidskih vdov brez otrok 45.332, sirot brez očeta in matere 27.901, bratov in sester invalidov 3190, staršev 4941, samo očetov 5550, samo mater 10.434.

Žrtve plazu. Pretekli teden je na Kupreškem polju pri Sarajevu zasul velik snežen plaz pet pogrebcev, ki so se vračali s pogreba domov. Ker ni bilo pogrebcev nenavadno dolgo domov, so jih šli sorodniki in domačini iskat. Med potjo so naleteli na ogromen kup snega, ki ga je nanesel plaz. Iz snega je gledala človeška noga. Začeli so odkopavati in potegnili iz snega že tri mrtve, a dva sta bila sicer še nekoliko pri življenju, pa sta kmalu nato tudi ona dva umrla.

Beda v Hercegovini je tako velika, da so bili ljudje ponekod primorani pečti kruh iz lesa.

S kanoni nad led. Letos je Sava in Donava pri Beogradu čez in čez zamrznila. Da se ne bi na kraju, kjer grade pančevski most čez Donavo, nakopičil led in oviral tok vode, so pričeli razbivati led z minami in topovi.

Železniška nesreča. Preteklo soboto zvečer je pri Brodu trčil ekspresni vlak v tovarnega. Nesreča ni bila velika, ker je privozil ekspresni vlak ravno s postaje z začetno brzino. Nekaj vagonov je poškodovanih in par potnikov lažje ranjenih.

Ozdravel je! Prijatelj nam piše: Lansko leto sem srečal na celjskem kolodvoru znanca, ki se je opiral zaradi bolezni na berglo. Povedal mi je, da prihaja s klinike v Gradcu, kjer so pa zdravniki nad njegovim zdravjem obupali. Izgledalo je res tako, da bi bilo bolje, če bi smrt rešila tega človeka trpljenja. Nedavno pa se srečava z istim znancom na vožnji v Maribor. Bil je zdrav, debel in rdeč in brez bergel. Vprašam ga, kako je ozdravel. Na moje veliko začudenje mi je povedal, da mu je pomagal g. učitelj Poljšak s svojimi nasveti do zdravlja. Pravi, da bo g. Poljšak zapustil domovino in odšel v Nemčijo. Naj bo že kakor hoče, mojemu znancu je pa le pomagal.

Roparski napad v Mariboru. V nedeljo zvečer sta prišla v stanovanje g. Rajka Ločnika, ki stanuje v Meljski ulici št. 10 v Mariboru, dva neznanca moška in prosila, da jima zamenja avstrijske šilinge v dinarje. G. Ločnik ima namreč menjalnico na glavnem kolodvoru. Ko je g. Ločnik hotel stopiti v drugo sobo, kjer je bila blagajna, je pristopil k njemu eden od neznancev ter mu vrgel v oči poper, nakar ga je udaril s topim predmetom močno po glavi. G. Ločnik je padel takoj v nezavest. Predzrna roparja sta pokradla med tem 130.000 dinarjev v denarju in za 20.000 dinarjev v vrednostnih papirjih. Kljub težki rani je Ločnik prišel kmalu k zavesti ter je s kriki na pomoč priklical sosede, kateri so nato alarmirali policijo.

Sveti Matija led razbija, če ga ni, ga pa naredi. Letos se je ta narodni pregovor povsem uresničil. Po strahovitem sibirskem mrazu je že v soboto dan pred sv. Matijem nastopilo južnejše vreme po celi Sloveniji. Sneg se je pričel počasi topiti in vsedati. Bati se je pa tudi pri nas poplav, ako prične prehitro kopnenje snega.

Smrt vsled plina. Preteklo nedeljo so našli v Podrečjem pri Domžalah v njegovi sobi mrtvega Petra Kepica. V sobi je imel železno pečko, ki jo je vsak dan zakuril. Predno je šel spat je zaprl vratica v cevi za dim. Ponoči so iz peči uhajali plini in Kepica zadušili.

»Prisega o polnoči« v Zg. Šiški. Člani dramskega odseka »Prosvetnega društva Vodnik« so nam predstavili pretečeni dve nedelji prelepo in popularno narodno igro Manice Komanove »Prisega o polnoči«. Pisateljica je premijeri osebno prisostvovala ter so ji člani tega društva izročili v priznanje lep šopek, za kar se je toplo zahvalila. Dramo so podali naši igralci z velikim razumevanjem, tako da je bila kritika občinstva, ki je obakrat napolnilo dvorano do zadnjega kotička, za njo zelo laskava. Ker pa sta se predstavi vršili šele ob 8. uri zvečer, je bilo gostom iz sosednih vasi onemogočeno posetiti jih vsled slabih prometnih zvez. Radi teh gostov se igra ponovi v nedeljo dne 3. marca popoldne ob pol 4. uri, da bo tako omogočen pravočasen povratek z auto-zvezami domov. Opozarjamo vse šentvidčane, Vižmarce in Posavčane, da prilike ne prezro in se vabilu prijazno odzovejo. Krasna igra to zasluži!

Prevelika ljubezen. V Novem Sadu sta živila natak Milan Bajević in Lidija Rapolti več let v složnem divjem zakonu. Imela sta se rada in bila zadovoljna in srečna. Zadnje čase je pa Lidija opazila, da njegova ljubezen nekoliko popušča in se hladi. Vsled tega je neko svojo prijateljico prosila za nasvet, kaj ji je storiti. Ta ji je dala nekega praška, kateri pomešan v hrano ali pijačo, razvija čarobno ljubezensko moč. Lidija je vsa vesela pomešala prašek v testo in spekla kruh. Posledice so bile strašne. Ko je mož snedel prvo šnito kruha, je moral hitro v bolnico, kjer je na zastrupljenju umrl.

Most iz Zemuna v Beograd. Minister za javna dela g. Savković je sklical na 25. februarja konferenco delegatov prometnega ministrstva, direkcije vode, beograjske in zemunske občine. Na tej konferenci se bo pretresalo vprašanje zgraditve mostu preko Donave med Beogradom in Zemunom. Most je zamišljen tako velik, da bo po njem speljana dvotirna tramvajska proga ter pot za vozove in pešce. Danes veže prečanski svet to stran Save in Donave z Beogradom samo zemunski železniški most. Med vojno je bil ta most porušen, a so ga takoj po ustanovitvi naše države popravili. Že več kot eno leto grade drugi most iz Beograda na Pančevo. Kot tretji in najvažnejši most pa pride na vrsto sedanji, za katerega zgraditev hočejo že letos vse priprave izvršiti.

Tvornica dinamita je zletela v zrak na Francoskem. Iz neznanih vzrokov je nastala v tvornici silovita eksplozija, vsled katere se je porušila cela tovarna. K sreči je našlo smrt samo pet delavcev, ker je dinamit eksplodiral v času, ko ni bilo delavcev pri delu.

Tedenski koledar.

3. marca, nedelja: Kunigunda.
4. marca, ponedeljek: Kazimir.
5. marca, torek: Evzebij.
6. marca, sreda: Friderik.
7. marca, četrtek: Tomaž Akvinski.
8. marca, petek: Ivan od Boga.
9. marca, sobota: Frančiška.

Sejmi.

3. marca: Preska, Vransko.
4. marca: Unec, Petrovče.
7. marca: Zalog, Rakitna, Sodražica.
8. marca: Velika Loka, Pilštanj.
9. marca: Brezovica.

Valute.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-51
1 švicarski frank	Din	10-94
1 avstrijski šiling	Din	8—
1 angleški funt	Din	276-50
1 ameriški dolar	Din	56-80
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-98

Razmejitve vaticanske države. Takoj po podpisu pravne pogodbe med Vatikanom in Italijo so se sestale komisije, ki so pričele z razmejitvenim delom med obema državama. V Vatikanu samem so pričeli razpravljati o izdelavi načrtov za organizacijo nove papeževe države. Nova država se uradno imenuje »Città del Vaticano«. Oblika države je četverkotna. S treh strani jo obdaja visoko zidovje, katerega so dali zgraditi papeži v prejšnjih letih, a na četrti strani bodo zgradili sedaj železno ograjo. Površina vaticanske države meri okrog 44 hektarov.

Katastrofa podzemne železnice v Newyorku. Pretekli teden se je dogodila težka nesreča na podzemski železnici v Newyorku, ki je zahtevala na stotine človeških žrtev. Vnel se je električni kabel, ki dovaja tok za razsvetljavo osebnih vozov. Vsled tega je nenadoma ugasnila luč po vseh vagonih in v temi je samo plamen kabla švigal skozi okna. Med potniki je nastala strahovita panika in ljudje so bežali iz vagonov kjerkoli so mogli. Pri oknih in vratih je nastala velikanska gneča, da so hodili eden čez drugega. Tisti, ki so ležali po tleh, so jim drugi stopali na glavo, trebuh in kamorkoli je bilo. Otroci so bili skoro vsi zmečkani. V obupu so bežali po temnem tunelu in klicali na pomoč. Nad 250 je težko ranjenih, veliko jih je bilo pa do smrti pohojenih. Šele po daljšem času je prišel v pomoč z nasprotni strani poseben vlak.

Teden varčevanja v Rusiji. Dne 15. februarja se je pričela v Rusiji akcija varčevanja. Predsednik centralnega izvršilnega odbora Kalinin je izdal pri tej priliki na vse zvezne republike okrožnico, v kateri priporoča, da mora biti do konca meseca septembra najmanj 200 milijonov rubljev novih hranilničnih vlog. Kalinin naroča finančnim organom, da morajo to vsoto spraviti skupaj, čeprav je vlaganje denarja prostovoljno. Ker kmetje v sovjetske hranilnice nimajo zaupanja, bodo morali večina tega denarja spraviti skupaj delavci in uradniki.

Poplave tudi v Braziliji. Reka Rio Tiento je nenadoma prestopila bregove in poplavela velikanska polja kavinih plantaž. Pod vodo se nahaja okrog 5.000 hiš in 25.000 ljudi je brez krova.

PODLISTEK

Fr. Rojec:

Prvotni človek.

(Nadaljevanje.)

Kosmati možiček se je najrajši plazil in skrival po gostem grmovju in temotnih gozdnih goščavah ter od tam skrivaj opazoval živali pri njihovem različnem življenjskem delu. Napravil si je pod košatim grmom mehko gnezdo iz trave in listja, kjer je potratil večji del svojega časa s poležavanjem in raztezovanjem lenih udov. Le nerad je zapuščal to ležišče. Vstal in odšel je navadno le takrat, kadar ga je nagnal glad. Veš čemeren in dremoten je prilezel na plan in se začel ozirati okrog za živili.

Kaj bi jedel? Najpripravnejše se mu je zdelo, da bi posnemal znane štirinogate živali in si kar s travo in z drevesnim listjem polnil kruleči želodec. Take hrane je vedno povsod v izobilju. Kako lahko in poceni bi se živel! Poskusil je večkrat, ali želodec se mu je vselej upiral, se krčil in rigal, dokler je imel kaj zelenjave v svojih predalih. Ni ga torej mogel navaditi nanjo. Večkrat je videl, kako so ptiči lovili kobilice, razkopavali zemljo, potegovali iz nje gliste in jih slastno požirali. Tudi on je začel loviti in frustati kobilice in drugi mrčes. S to hrano mu je bil želodec bolj zadovoljen, ali kdo bi mogel za njegovo prebavo sproti naloviti

dovolj tega živalskega drobiža! In niti široka okolica bi mu ne mogla dolgo dajati zadostno mero drobnih živali, ker bi jih vsak dan mnogo več pognal v svoj želodec, kakor bi mu jih rodila zemlja. Zadišalo mu je meso večjih toplokrvnih živali. Do take pečenke pa ni lahko prišel. Zaman je stezal roke in brusil pete za zajci, srnicami, kozicami in drugimi kosmatimi četveronožci: vsi so imeli prelahke noge. Brzokrili ptiči z okusnim mesom so mu bili še bolj nedosežni. Zato se je moral zadovoljiti z mesnimi ostanki, ki so jih popustile tu in tam na dostopnih mestih ujede in zveri. In da bi bilo vsaj teh ostankov vedno dovolj! Mnogokrat je moral lačni siromak preiskati svojo okolico daleč okrog brez uspeha. Včasih pa je bila zaželjena pečenka najdena že gnila in smrdljiva in želodec se je začel pritoževati, če jo je moral sprejeti. Šel je možiček obirat in zobat jagode. Dobre so bile. Toda kar naenkrat se je človekov želodec zopet začel zvijati v strašnih bolečinah in krčih. Človek je použil tudi nekaj strupenih jagod, ker jih ni poznal. Bljuval je, valjal se je po tleh, stokal in vzdihoval, da je bilo joj! Ko so mu bolečine nekoliko odnehale, se je z veliko težavo splazil v svoje gnezdo ter tam ležal tri dni in tri noči brez vseh jedi.

Premišljeval je svojo žalostno usodo. Sicer je imel jako nizko čelo in za njim pod trdo črepinjo malo možgan, ali misliti je vendar znal nekoliko. Globoko v srcu, ki nikakor ni bilo hudobno, se mu je zbudila zavist nad

živalmi. Srečne so. Kako se samozavestno gibljejo in vedno z veliko gotovostjo opravljajo svoje vsakdanje posle. Zaradi hrane niso nikdar v skrbeh. Kar potrebujejo, vse si znajo spretno pridobiti in že vnaprej vedo, kaj je zanje zdravo in jim dobro tekne. Imajo mladiče, ti hitro odrastejo in takoj znajo vse kakor stari, četudi bi ne bili nikdar videli in slišali svojih roditeljev. Ptiči si spletajo gnezda in nekateri lepo pojo. Mravlje si zidajo visoka mravljišča, čebele, ose in čmrlji si delajo umetno satje za skupna bivališča. Skoro vsaka žival ima svoj poseben glas, svojo posebno govorico. Vse je živalim prirojeno, ničesar se jim ni treba učiti. Ubogi samotarski prvi človek pa zna in zmora samo nekaj onega, kar se je naučil od živali. Še svoje posebne govorice nima; ako se hoče oglašati, mora posnemati živalske glasove.

Marsikateri izvedav naš čitatelj bo tu najbrž začudeno pogledal in vprašal: »Kaj pa to? Ali prvi človek ni znal govoriti?« Jaz pa mu odgovarjam: Razume se, da ni znal, zlasti v prvi dobi svojega življenja prav gotovo ni znal. Človek se mora jezika naučiti, a kako naj bi se ga naučil prvi človek, ker ni imel govorečih prednikov! Saj niti sedanji človek, ki je gluhi od rojstva, ne zna govoriti, ker ne sliši človeškega govora!

(Nadaljevanje in konec prihodnjik.)

Ako še niste plačali naročnine za letošnje leto, storite to takoj, da se Vam ne bo list usčavil.

Kamenit dež. V bližini Sendarabada v Indiji je pretekli teden padal nenavaden dež. Iz neba se je vsulo gosto kamenje in se zarilo globoko v zemljo. Na lice mesta je prišla posebna komisija državnega zavoda za preizkavanje zemlje, da ugotovi iz česa sestoji kameniti dež. Gre za takozvane zvezdne utrinke, ki so se tako približali zemlji, da jih je potegnila nase.

Vlom v sovjetsko narodno banko v Moskvi je bil izvršen od nepoznane vlomilske tolpe. Vlomljeno je bilo v času, ko se je nahajal v banki samo še blagajnik in sluga. Tatovi so oba ubili in nato pokra'dli okrog 200 tisoč červoncev.

Usoda Denkinove vojske. Vojska protiboljševiškega generala Denkina je dobila po svojem porazu v Rusiji zavetje v Turčiji. Turška vlada belogardistov ni nič kaj rada gledala. Te dni je sklenila v soglasju in s podporo Društva narodov, da premestijo vse belogardiste v Brazilijo, kjer se že sedaj nahaja na stotisoče ruskih beguncev.

Milijoni na ulici. Potniki so našli pretekli teden na ulici v Budimpešti železno skrinjico. Vsi so mislili, da gre za peklenški stroj in nihče se ni upal skrinjice dotakniti. Obvestili so policijo, ki je skrinjico odprla ter našla v njej za več milijonov vrednostnih papirjev: Domnevajo, da so neznan tatovi nekje vlomili ter odnesli tudi malo železno blagajno seboj, a jo kasneje vrgli na ulico.

Knjig Kmetijske Matice za leto 1928 (s koledarjem za leto 1929) je še nekaj izvodov na razpolago. Tovariši, naročite si jih takoj, ne bo vam žal.

Fridobivajte člane Kmetijski Matici!

Krvnik Hart je opravil svoje delo.

Zadnjič smo poročali, da so bili v Zagrebu obešeni štirje na smrt obsojeni zločinci. Zagrešili so nič manj kakor 37 ropov in roparskih umorov. Njihov vodja je bil mlad fant, skoraj še otroškega obraza, Pavle Prpić, imenovan «mali». Komaj 19 let je bil star, ko se je vpisal v društvo »Kola gorskih ptičev«, katero je osnoval znani hajduk Jovo Čaruga, ki je že pred leti končal na vešalih. Vendar pa Prpić, čeprav je bil vodja zločinske bande, ni bil najprejznejši zločinec, kot bi človek menil, ampak je to mesto zavzemal njegov tovariš Mijo Vrbanac. Ta je bil od nature zakrknjen razbojnik. Teden dni, preden so bili obešeni, je pričel Vrbanac hliniti blaznost in hotel na ta način izbeči vislicam. Pretvarjal se je tako spretno, da je celo zdravniško komisijo premotil in je že sklenila, da se bo obešenje odložilo, ako bo do zadnjega kazal blaznost. Toda že na predvečer mu je bilo igre dovolj in je priznal, da samo blaznost hlini. Dan pred usmrtitvijo so vsem štirim zločincem sneli okove z nog ter jim pustili svobodno občevali s svojci. Prinesli so jim v celice vsega v izobilju. Kakor na ohceti so bile mize polne vina, pečiva, cigaret itd. Kar koli so si zaželeli, vse jim je bilo ugodeno. Do četrte ure zjutraj je trajala gostija.

Na dvorišču sodnije so postavili štiri močne kole s kljukami. Ob 6. uri zjutraj je prišel na dvorišče sodni senat in odredil, da se privede prvi obsojenec. Stražniki so privedli Marijana Krmpotića.

Sodni predsednik ga je vprašal: »Ali ste vi Marijan Krmpotić?« »Sem,« je hrabro odgovoril obsojenec, kadeč cigareto. »Ali poznate tega človeka,« se je obrnil predsednik senata k jetniškim paznikom. »Da, poznamo ga. On se imenuje Marijan Krmpotić.«

Zatem je bila še enkrat prebrana ob-

sodba, nakar je pristopil duhovnik in dal obsojencu poljubiti križ. Po kratki pripravi in hrabrenju na smrt od strani duhovnika, je izročil predsednik senata obsojenca krvniku, da se nad njim izvrši pravica. Krmpotić se je še na kratko poljubil z nekim znanecem, ki je stal med množico gledalcev in stopil na to pod vešala na malo pručico. Krvnik mu je dal zanjko okoli vratu, a rabljev pomočnik je med tem spodnesel pručico in potegnil obešenčevo telo. Čez deset minut ni bilo Krmpotića več med živimi. Zdravnik je ugotovil smrt. Krvnik Hart je nato javil sodnemu predsedniku: »Slavno sodišče, pravici je zadoščeno.« Izvršitelj pravice se je nato vrnil do vešal, na katerih je visel Krmpotić, slekel svoje bele rokavice in jih vrgel pod njegove noge ter rekel: »Marijan Krmpotić, jaz nisem kriv vaše smrti.«

Isto se je ponovilo pri naslednjih obsojencih. Najbolj zakrknjeno se je vedel Vrbanac, ki ni hotel poljubiti križa in je duhovniku obrnil hrbet. Pevajoč je stopil pod vislice. Prpić je bil kot poglavar tolpe za kazen zadnji obešen. Ob četrta na osem zjutraj je bilo vse končano in zadnji član razbojniškega društva je plačal z življenjem za storjene zločine.

Množica gledalcev je spraznila dvorišče, sodna zdravniška komisija je še enkrat ugotovila smrt pri vseh obešencih, nakar so jih položili v rakve in odpeljali na pokopališče.

Katehet: »Pretekli teden sem vam pripovedoval o Jožefu. Kdo vé, kje sem nehal?«

Mieika: »Tam, kjer je Jožef na strehi sedel.«

Katehet: »Otrok moj, kako prideš na to misel?«

Mieika: »Saj ste rekli: Faraon je postavil Jožefa nad svojo hišo.«

Akcija za pripomoč nas je pozvala, da pripomoremo k ublaženju sedanjega težkega stanja.

V to svrhu smo izdelali 3000 do 4000 parov raznih vrst dobrih čevljev, katere bomo v naprej prodajali po sledečih izredno nizkih cenah:

Otročje čevlje:	v raznih barvah	od Din 40— do Din 50—
ženske	črne ali rjave	od Din 110— do Din 120—
„	na špange, komb. usnje	od Din 160— do Din 170—
„	moderno kopito, polčevlji	od Din 140— do Din 150—
Moške	črne, nizke, moderno zaokrožena oblika	od Din 140— do Din 150—
„	rjave, moderna oblika	od Din 150—
„	črne, visoke	od Din 170—

Novost!

Gojzerce, moške, po švicarskem tipu, tudi po meri . . . od Din 300 do 310

Gojzerce, za dame, po švicarskem tipu, tudi po meri . . . od Din 280 do 300

Opozarjamo, da je to samo sveža, nova roba v svrhu, da pobijamo draginjo in pomagamo potrebnim!

VSE V DETAJLNI PRODAJI ČEVLJEV

tovarne CARL POLLAK D. D.

Dunajska cesta št. 23, na dvorišču

V. J.:

Čez petdeset let.

(Nadaljevanje.)

Sicer smo se vsaki dan videli potom televizorja ter se telefonično pogovarjali, toda ker tehnika le ne more prekositi narave, sem jo na svečnico zopet mahnil po debelem snegu na vrancu skozi spečo mater-naravo.

Svoj ideal — Zoro — sem že z daleka opazil, ko je baš natresala krmu pticam, katere so krotko posedale krog nje. Med pobiranjem zrnja so zdaj pa zdaj sramežljivo pogledavale kvišku, kakor da morajo preje opeti njeno plemenito delo, predno utešijo svoj glad.

Oče, kakor vedno, tako tudi to pot ni bil brez dela. Tuširal je načrte v svrhu napeljave vode na polje. Ko sem mu v šali rekel, naj pusti nekaj skrbi tudi prihodnjim svojim naslednikom, mi odvrne:

»Ravno sinoči sem preračunal, da bom samo pri krmi potom škropljenja prisilil rast za eno košnjo, pridelek zelenjave bom podvojil, pa tudi nasadi sadnega drevja mi bodo odselej rednejše rodili, ker jih ne bo ovirala taka pogosta suša. Sedaj, ko mi pomladna slana ne uničuje sadje — odkar uporabljam umetno meglo — smem reči, da mi že samo sadje v par letih pokrije vse tozadevne izdatke. Letos, ko ni bilo suše, sem prejel samo iz 800 sadnih dreves 160.000 Din, ko pa se drevje razvije, se mi izkupiček najmanj podvoji. Kakor je bila tu velikanska škoda radi svoječasnega odlašanja, tako se utegne maščevati tudi zavlačevanje naprave za umetni dež. Saj je Sava tisočletja lenarila, naj nam vsaj sedaj poplača svoje grehe (v odplavljanju rodovitne zemlje našim prednikom) s tem, da nam dá to, kar nam že od davnaj pripada.«

Medtem potrka in vstopi slabo oblečen, a še krepak potepin ter prosi miloščine. Prihodnje mu pomoli kupon, rekoč:

»Pri nas smo domače siromake dali vse v tukajšnjo sirotišnico. Tam se prav dobro počutijo in so jako zadovoljni. Ako ste lačni ali potrebujete prenočišče in če imate listine v redu, se kar tam zglasite s tem kuponom ter dobite vse.«

Hladno se je zahvalil ter sramežljivo odšel. Gospodar pa pripomni:

»Sedaj pa se je pošteno opekel. Vedel sem, da je delomrznež in da bi rad denarja za pijačo. Vem, da bo kupon proč vrgel, saj mu je le za žganje, katerega pa mu isti ne nudi. Včasih so bile urice za takele postopače. Čim močnejši je bil, tem več je dobil, ker so se jih gospodinje bale! Resničen siromak pa niti jesti ni dostikrat dobil. Spal je zamazan in ves ušiv po hlevih na gnoju. Ker je bilo med njimi vedno polno temnih elementov, smo bili v vednem strahu, kdaj nam kdo izmed njih pokrade ali celo zažge poslopje. Zato smo se občani dogovorili ter kupili »Kramarjevo« hišo, kjer smo nastanili domače ubožce, kateri se sami prav dobro oskrbujejo. Moški delajo metle, toporišča itd., ženske pa gospodinjijo in strežejo bolnikom. Občani jim po potrebi pripeljemo drv in živeža, temu odgovarjajoče pa si razdelimo kupone, s čemur ustrezemo tudi tujim resničnim siromakom, da v sirotišnici dobe hrano in po potrebi tudi prenočišče. Lažisiromaki pa so od tedaj skoro izginili!«

Med tem časom so se zunaj naleteli otroci iz cele vasi ter občudovali — mojega konja. Kajti tako žival le poredko vidijo. Tak luksuz si namreč more privoščiti le oni, ki neče kalkulirati ter primerjati mnogo cenejšega električnega voza.

Ko je voznik kruha iz zadružne pekarnje — po novi zračni električni železnici — pripeljal sveže pecivo, je pohitela deca na svoje domove, kjer jih že čaka še topla potičica. Razumni kmetovalci so namreč izračunali, da je potrata časa in denarja peči doma kruh, ki

poleg tega, da poleti ne postane samo hitro suh, ampak se še rad pokvari in to neredko kar po cela peka. Omislili so si zadružno pekarno, katere jim služi v popolno zadovoljstvo. Za »Kmetiskim domom« sredi vasi imajo lepo dvorano, knjižnico, čitalnico, spodaj pa prostrano skladišče »Nabavne in prodajne zadruge« za razne kmetijske produkte, katere prodajajo direktno v vagonskih množinah, s čimer dosežejo vedno najvišje mogoče cene. Tam imajo tudi skladišče za močna krmila, najrazličnejše moderne stroje, umetna gnojila, cement, opeko itd., ki je članom vedno na razpolago po istotako najnižjih cenah.

Pa tudi lastne zadružne mesarije niso pozabili, kar jim je še prav posebno v uteho. Tudi ta jih — kakor pekarna — vsak dan zalaga s svežim mesom, odvišnje blago pa redno transportira v najrazličnejše kraje v pravtako vsakovrstnih oblikah.

Posebno v dnevih počitka ob nedeljah in praznikih, zlasti pa v zimskih večerih je »Kmetiskim domom« pravcato sree kulturnega življenja v tej drugače tihi in delavni kmetiski vasi. Poleg različnih razvedrilnih prireditev se redno vrše razna poučna predavanja in tečaji, čitajo se listi in knjige iz celega sveta — večinoma v domačem ter esperantskem jeziku (esperantsko čtivo je 50% cenejše) pisano od svetovnoznanih strokovnjakov. Starejši in še ne čitajoča deca pa poslušajo in gledajo radio-televizorski aparat.

Pridušanje na vasi je s pretepi vred izginilo. Krčmar je s prodajo raznih sokov, svežega sladkega sadja, s katerim razpolaga leto in dan, mleka itd. zelo zadovoljen, češ: »Saj mi poleg boljšega dobička tudi ni treba kvartiti živcev v mirjenju pretepačev in pometanju razbitih kozarcev, poslušam pa lepo petje in modro besedo.«

NARODNI GOSPODAR

Položaj na lesnem trgu. Vsled velikega mraza so vodne žage po večini stale in šele sedanje južno vreme jim je omogočilo ponoven obrat. Tudi parne žage so deloma ustavile, deloma pa omejile obrat v hudi zimi. Gospodarska škoda je velika, ker se vodna in človeška delovna sila ni mogla uporabiti in je odpadel zaslužek. Še hujše je prizadeta lesna produkcija v gozdu, kjer je bilo vsako kretanje in delo v visokem snegu in hudem mrazu nemogoče. Posledica tega je ta, da momentano rezanega lesa primanjkuje. Veliko povpraševanje je po suhih tesanih tramih in je cena za tako blago prav ugodna. Ravno tako je živo zanimanje za hrastove prage posebno iz Holandske in Avstrije. Suhih drv pa takorekoč več ni, ker se je v dolgi zimi vse porabilo in se zato lahko prodajo že jesenska in tudi sveža drva, za katera je veliko povpraševanje. Cene za drva so visoke in jih je smatrati le začasne, ker bodo spomladi skoro gotovo znatno nazadovale.

Občni zbor samostojnega odseka za perutninarstvo in kunčerejo Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani se bo vršil v nedeljo, 3. marca t. l. ob desetih dopoldne v družbenih prostorih na Turjaškem trgu št. 3/I. s sledečim sporedom: 1. Poročilo o obnovitvi perutninarskega in kunčerejskega odseka, 2. prečitavanje pravilnika, 3. volitev odbora, 4. določitev letnega prispevka, 5. prireditev razstave perutnine in kuncev, 6. slučajnosti. Vabimo vse rejce in prijatelje perutnine in kuncev, da se mnogoštevilno udeležijo občnega zbora in pokažejo s tem, da jim je v resnici ležeče na vzajemnosti in smotrenem pospeševanju teh dveh važnih panog našega kmetijstva. Pred zborovanjem se bodo sprejemali novi člani. Vabimo zlasti tudi naše gospodinje, da se udeležijo zborovanja in da pristopijo v ta odsek.

Samostojni odsek za perutninarstvo in kunčerejo Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani se je obnovil v seji glavnega odbora Kmetijske družbe dne 21. februarja 1929. Ta odsek je deloval do vojne, ki je ustavila tudi delovanje tega odseka. Sedaj po vojni se je pa pokazala zopet potreba za smotreno pospeševanje perutninarstva kakor sploh male živinoreje, zlasti pa kuncev.

Čebelarstva podružnica Kozje bo imela svoj redni občni zbor 10. marca, t. j. v nedeljo ob pol devetih v osnovni šoli v Kozjem. Čebelarji kozjanskega okraja, udeležite se ga v obilnem številu!

Izvoz perutnine in divjačine v manjših pošiljkah. Nekateri manjši podeželski izvozniki perutnine in divjačine se pritožujejo, da je izvoz tega blaga znatno otežkočen po določilu, da mora vsaka, še tako mala pošiljka za izvoz, biti pregledana na oddajni postaji po živinozdravniku. Tak postopek zelo podraži izvozne stroške in ovira izvoz teh pridelkov, ki tvorijo važno izvozno postavko Slovenije. Perutnina, oziroma divjačina, je itak pregledana na obmejnih postaji po obmejnem veterinarju, zato bi moral ta pregled zadoštovati. Kmetijska družba je na tozadevno pritožbo izvoznikarjev doposlala kmetijskemu ministru vlogo, v kateri se zavzema za to, da se ta veterinarski pregled za manjše kot vagonске pošiljke omeji na že veljavni pregled na obmejnih postaji.

IX. Ljubljanski mednarodni vzorčni velesejem se vrši letos od 30. maja do 9. junija. Za našo industrijo, obrt in trgovino je postal velesejem že neobhodno potreben. Ne gre samo za reprezentacijo, velesejem je za večino razstavljalcev tudi materijalen uspeh, v še večji meri pa propagandni. Razstavljalčevo trdiko in njegove predmete vidi za časa velesejma dnevno na tisoče obiskovalcev, katerim vsem ostane v spominu. To je gotovo eden najcenejših načinov propagande. Obiskovalci velesejma pa ne hodijo blago samo ogledovat, ampak se tudi kupčije najživahnejše razvijajo. Opozarjamo naše podjetnike, da se uradu velesejma čimpreje prijavijo k udeležbi in si tako zasigurajo ugoden razstavní prostor.

Zakon o kontroli pri izvozu kmetijskih produktov. V trgovini velja največ poštenost. Pošten trgovec najde vedno odjemalce. To velja tudi za trgovino z našimi kmetijskimi pridelki. Kmet prodaja dobro, pošteno robo, kakor jo je Bog dal, kak nepošten trgovec pa jo z goljufivim namenom pokvari, želeč doseči čimvečji dobiček. Žal se to dogaja pogosto tudi v naši državi, zato so začeli tuji kupci izogibati se naših tržišč. Vsled tega cene padajo in končno škodo ne trpi goljuf, ampak kmet. Vsled tega se je izdelal načrt zakona, ki bo vsako goljufivo manipulacijo z za prodajo v inozemstvo določeno robo preprečil. Če bi kdo poskušal napraviti kake nedovoljene spremembe, ali kaj primešati robi, ki je prodana izven mej naše države, bo strogo kaznovan. Kazen znaša od 100 do 100.000 Din.

Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico je na svoji seji dne 17. februarja 1929 sklenilo, zaradi izredno slabe letine in dragega krmila povišati ceno mleku od 3 Din na 3-50. Društvo pričakuje, da bodo ta minimalni povišek konzumenti in producenti vzeli lojalno na znanje in se ga držali, upoštevajoč, da bomo takoj, ko pride ugodnejši čas (zelená kрма), cene primerno znižali. Povišek velja od 1. marca dalje. — Obenem društvo tem potom javno naproša Mesini magistrat, oziroma tržno nadzorstvo, da zopet prične redno tehtati mleko pri dovozu in v mlekarnah. — Mlekarsko društvo za ljublj. okolico.

Na žitnem trgu so cene čvrste in naraščajo. Baška pšenica se je dvignila do 306 dinarjev. Baška koroza stane 313 Din. La Plata koroza manjka, stane pa 335 do 340 Din.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošne hranilnice štev. 14.257

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

Brzjav: »KmetSKI dom« Telefon 2847

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%,
pri trimesečni odpovedi po 7 1/2%, brez odbitka davka na rente

STANJE VLOG NAD 20.000.000 DINARJEV
JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog

Strankam nudi brezplačno pošne položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNIŠKE UPE: Ob delavnikih od 8 — 12 1/2, in od 3 — 4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12 1/2.
Podružnica v Mariboru, Siomškov trg 3, pri hišje, poleg stolne cerkve.

Levoročni „FLACHSTEP“ Cylinder

Znano je, da so najprecizneje izdelani samo

ŠIVALNI STROJI

znamke

Gritzner in Adler

za dom, obrt in industrijo

Večletna garancija.

Ugodni plačilni pogoji le pri

Josip Petelinc

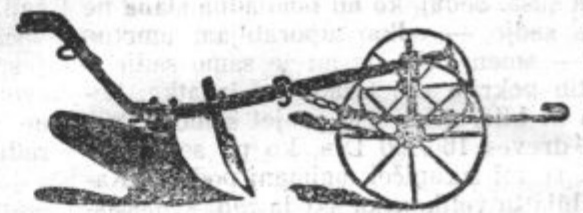
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Sack'ove pluge in njih dele,

kultivatorje, okopalnike, brane itd.

dobavlja hitro
in zelo ugodno
tudi na obroke

Ferdo SMOLA

Sv. Jurij ob juž. žel. (Glavna zaloga Sackovih plugov za Slovenijo.)

L. MIKUŠ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 15

D
E
Ž
N
I
K
I

Na malo!

Na veliko!

Ustanovljeno
1839

Učenca

za

usnjarsko obrt

sprejem po dogovoru
tako. — Naslov pove
uprava »Kmetškega
lista«.

Laneno olje, firnež, emajlne in ostale lake, oljnate barve

in vse v stroko spadajoče blago kupite
dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIČ-ZANKL, d. z o. z. tovarne olja, firneža, lake in barv
Ljubljana-Medvode. Lastnik Franjo Medič.

Podružnica Maribor - Novi Sad.

Zdravo pšenično SLAMO

dobavlja po zelo ugodni ceni

„EKONOM“ osr. gosp. zadruga z o. z. v Ljubljani
Kolodvorska ulica 7

Thomasova žindra — Kalijeva sol — Rudninski superfosfat

ima vedno v zalogi

osrednja gospodarska zadruga

„EKONOM“

Kolodvorska ulica štev. 7

LJUBLJANA

Prometna banka d. d.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 2

(vegi Pred škoflje 1, nasproti magistrata)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 12.853

Žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnečevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pism, podajevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkvalitetnejših pogojih.